

ΘΥΜΙΑΜΑ

«Θυμίαμά Σοι προσφέρομεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς»

Ἑβδομαδιαῖο περιοδικό • Ἀριθμ. φύλ. 63

22 Ἰουλίου 2018

Συντάκτης: Ἐπίσκοπος Ἱερεμίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

22 Ἰουλίου 2018

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ «ΑΡΤΟΚΛΑΣΙΑΣ»

1. Ὠραία πράγματα μᾶς εἶπε τό ἱερό Εὐαγγέλιο σήμερα, ἀδελφοί χριστιανοί. Καί ὅλα βέβαια ὅσα γράφει τό Εὐαγγέλιο εἶναι ὠραία καί ὠφέλιμα. Ἀλλά θά πρέπει νά σκύβουμε σ' αὐτά, νά τά μελετοῦμε, γιά νά ὠφελοῦμαστε ἀπ' αὐτά. Σήμερα, ἀγαπητοί μου, ἔλεγε τό Εὐαγγέλιο ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔφαγαν μαζί μέ τόν Χριστό! Πολύ ὠραίο αὐτό! Καί ἡμεῖς λοιπόν νά κάνουμε τό ἴδιο. Ναί! Ὅταν καθόμαστε νά φάμε, νά καλοῦμε καί τόν Χριστό μαζί μας. Καί τόν καλοῦμε μέ τήν προσευχή. Ἔτσι πρέπει, ὦ χριστιανοί! Προτοῦ νά ἀρχίσουμε νά τρῶμε πρέπει πρῶτα νά κάνουμε τήν προσευχή μας καί νά καλοῦμε μέ αὐτή τόν Χριστό νά εὐλογῆσει τά φαγητά μας. Καί ὅταν τελειώσουμε, πάλι νά κάνουμε τήν προσευχή μας εὐχαριστώντας τόν Χριστό γιά τό φαγητό πού μᾶς ἔδωσε. Γιατί ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Θεός μας, ἔστειλε τήν βροχή καί χορτάρισαν οἱ ἀγροί καί καρποφόρησαν τά δένδρα γιά νά ἔχουμε τροφή ἄνθρωποι καί ζῶα.

2. Τό φαγητό, ἀδελφοί μου, νά τό θεωροῦμε ἱερό πράγμα, γι' αὐτό, ξαναλέγω, πρέπει νά τό ἀρχίζουμε καί νά τό τελειώνουμε μέ προσευχή. Καί καλό καί ὠραίο εἶναι τήν προσευχή γιά τό φαγητό στό σπίτι νά τήν κάνει τό μικρό παιδί. Ἀλλά στά μέρη μας καί γενικά στήν εὐλογημένη μας πατρίδα τό φαγητό τό θεωροῦμε καί ὡς εὐκαιρία ἀγάπης μεταξύ μας. Τόν τραπέζωναν πρῶτα τόν ξένο οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ. Μέ τό πτωχό βέβαια φαγητό πού εἶχαν. Δέν μετράει τό πλούσιο φαγητό, ἀλλά ὁ τρόπος πού φέρεσαι καί μιλάς καί ἡ ἀγάπη πού δείχνεις στόν ἄλλο.

3. Ἀλλά τό ἔθιμο αὐτό, ἀδελφοί, τό νά τρώγουν, δηλαδή οἱ ἄνθρωποι ὅλοι μαζί, δέν εἶναι Γορτύνιο ἢ Μεγαλοπολίτικο, ἀλλά εἶναι χριστιανικό. Ναί! Οἱ πρῶτοι χριστιανοί μετά τήν Θεία Λειτουργία καί τήν διδαχή (τό κήρυγμα) ἔτρωγαν ὅλοι μαζί! «Ἀγάπες» ἔλεγαν τά δεῖπνα αὐτά. Ἔτσι οἱ πρῶτοι χριστιανοί μέ τίς «ἀγάπες» ἔνοιωθαν καί μέ αὐτό δεμένοι μεταξύ τους, ἔνοιωθαν ὅτι ἀποτελοῦν μία οἰκογένεια. Ἀλλά καί σήμερα ἐδῶ στά εὐλογημένα μας χωριά στίς πανηγύρεις ἰδιαίτερα, μετά τήν Θεία Λειτουργία, τό ἴδιο γίνεται. Καί σᾶς χαίρομαι ἰδιαίτερα, ἀγαπητοί μου, ἀπό τό θέαμα αὐτό καί σᾶς ἀπολαμβάνω ἀκόμη περισσότερο καί συγκινούμαι ὅταν σᾶς ἀκούω νά τραγουδάτε τά λεβέντικα ἐκεῖνα τραγούδια τῆς πατρίδας μας, συνοδεύοντάς τα μάλιστα μέ χορό. Προσοχή, μήν καταργηθεῖ τό ἔθιμο αὐτό, γιατί ἔσβησε τότε ἡ ἐπαρχία μας. Αὐτό μόνο μᾶς ἀπέμεινε. Καί νά τραγουδάτε ἐκεῖνο τό τραγούδι πού λέει γιά τούς Κολοκοτρωναίους ὅτι «καβάλα πᾶν στήν Ἐκκλησιά, καβάλα προσκυνᾶνε, καβάλα παίρνουν ἀντίδωρο ἀπ' τοῦ παπα τό χέρι. Φλωριά ρίχνουν στήν Παναγιά...».

4. Τό ἔθιμο δέ αὐτό, χριστιανοί, γιά τό ὅποιο σᾶς μιλάω, τό νά κάνουν, δηλαδή, οἱ χριστιανοί «ἀγάπες» καί νά τρῶνε ὅλοι μαζί, εἶναι παρμένο ἀπό τήν σημερινή εὐαγγελική περικοπή, κατά τήν ὁποία ὁ Χριστός μας εὐλόγησε τούς πέντε ἄρτους καί τούς δύο ἰχθύες καί αὐτά πολλαπλασιάστηκαν καί ἔφαγαν ὅλοι μαζί, πλήθος πολύ ἀνθρώπων. Οἱ ἄνδρες μόνο ἦταν πέντε χιλιάδες, ἀλλά ἄς ὑπολογίσουμε ὡς πολύ πιά πολλές τίς γυναῖκες μέ τά παιδιά τους. Τό θαῦμα τοῦ Χριστοῦ πού ἀκούσαμε σήμερα στό Εὐαγγέλιο τό τίμησε πολύ ἡ Ἐκκλησία μας καί γιά ἀνάμνησή του ἔχει τήν Ἀκολουθία πού λέγεται «Ἀρτοκλασία». Ὅπως παντοῦ ἔτσι καί ἐδῶ οἱ χριστιανοί μας κάνουν «Ἀρτοκλασίες». Τίς κάνουν γιά τιμή στόν ἅγιο πού ἐορτάζει ἢ γιά κάποιο προσωπικό τους οἰκογενειακό συμβάν. Παρασκευάζουν δηλαδή πέντε μεγάλους ἄρτους, παίρνουν καί νάμα-κрасί καί ὅλα αὐτά τά φέρνουν στήν Ἐκκλησία νά

εὐλογηθοῦν ἀπὸ τὸν ἱερέα. Ἀπὸ αὐτὰ πρέπει νὰ πάρει γιὰ εὐλογία ὄλο τὸ ἐκκλησίασμα. Γιατί ἡ εὐχή λέγει: «*Καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν μεταλαμβάνοντας πιστοὺς δούλους σου ἀγιάσον*». Ἀλλὰ παρατηρῶ μέ λύπη μου – ἂν τὸ παρατηρῶ καλά – ὅτι τὸ ἐκκλησίασμα πού εὐχήθηκε κατὰ τὴν τελετὴ τῆς Ἀρτοκλασίας δέν παίρνει τεμάχιο ἀπ' αὐτήν. Γι' αὐτό, τὸ σωστό πού πρέπει νὰ γίνεται εἶναι τὸ ἐξῆς: Πρῶτα-πρῶτα ἀπὸ τοὺς πέντε ἄρτους, οἱ τέσσερις νὰ κόβονται σέ μικρά τεμάχια ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ ἓνας μόνος νὰ παραμένει ἀκέραιος καὶ νὰ εὐλογεῖται ὡς ἀντιπροσωπευτικός καὶ τῶν πέντε. Αὐτὸν τὸν ἄρτο ἔπειτα τὸν παίρνουν οἱ ἱερεῖς. Τοὺς ἄλλους τέσσερις, πού εἶναι, ὅπως εἶπαμε, σὺ καλὰθι κομμένοι, τοὺς παίρνει ὁ χριστιανὸς ἢ ἡ χριστιανή πού κάνει τὴν Ἀρτοκλασία καὶ ὅταν τελειώσει ἡ Θεία Λειτουργία ἢ ὁ Ἑσπερινός, στέκεται στὴν πόρτα τοῦ Ναοῦ καὶ δίνει σέ ὅλους ὅσους ἐξέρχονται ἀπὸ ἓνα κομμάτι. Καὶ ὁ καθένας ἀπ' αὐτοὺς εὐχεται σὺ προσφέροντα τὴν βοήθεια καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο τέλεσε τὴν Ἀρτοκλασία. Ἀλλὰ πρέπει, ὅπως εἶπαμε, οἱ ἄρτοι νὰ εἶναι κομμένοι ἀπὸ πρῶτα. Γι' αὐτό ἐξ ἄλλου ἢ τελετὴ λέγεται «Ἀρτοκλασία», γιατί γίνεται «κομμάτια». «Κλάσματα», πού μαθαίναμε σὺ Σχολεῖο.

5. Ἀλλὰ ἡ μεγάλη τιμὴ πού ἔδωσε στὴν σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἡ Ἐκκλησία μας φαίνεται ἀπὸ κάτι ἄλλο κατὰ πολὺ-πολὺ μεγαλύτερο καὶ ἱερώτερο. Θὰ ἤθελα νὰ σὰς βοηθήσω γιὰ νὰ τὸ βρῆτε μόνος σας αὐτό. Δέν μοῦ λέτε, χριστιανοί, γιατί στὴν Ἀρτοκλασία φέρνουμε οἶνο, ἐνῶ σὺ θαῦμα τῆς διατροφῆς τῶν πεντακισχιλίων ἀνδρῶν δέν ὑπῆρχε οἶνος; Ἐδῶ φαίνεται τὸ βαθύτερο νόημα πού δώσαμε στὴν Ἀρτοκλασία. Φέρνουμε οἶνο στὴν Ἀρτοκλασία, ἂν καὶ σὺ σημερινὸ θαῦμα τῆς διατροφῆς τῶν πεντακισχιλίων δέν ὑπῆρχε οἶνος, γιατί τὸ θαῦμα αὐτό ἢ Ἐκκλησία τὸ εἶδε σάν εἰκόνα καὶ σάν προετοιμασία τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴν θεία Εὐχαριστία, αὐτό δηλαδὴ πού κάνουμε στὴν Θεία Λειτουργία φέρνοντας πρόσφορο καὶ οἶνο,

Στὴν Θεία Λειτουργία, ἀδελφοί, πού τὴν εἶπαν τὸ «γλέντι τῶν Ὁρθοδόξων», τρῶμε καὶ πίνουμε! Γιατί ἀκοῦμε τὸν ἱερέα νὰ μὰς λέγει, «*Λάβετε, φάγετε*», «*Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες*». Πραγματικά, ὑπὸ τὰ ἀπλὰ εἶδη τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου τρῶμε ἀληθινὰ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ πίνουμε ἀληθινὰ τὸ Αἷμά Του! Ἡ Ἀρτοκλασία συνδέεται μέ τὴν Θεία Κοινωνία, γι' αὐτό καὶ ἡ κανονικὴ τῆς θέση εἶναι κατὰ τὸν Ἑσπερινό, ὡς μία ἀπλή τροφή ὅλων γιὰ τὴν Θεία Κοινωνία πού θὰ λάβουμε τὴν ἄλλη μέρα μέ τὴν Θεία Λειτουργία.

Μέ πολλές εὐχές,
† Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας